[2019] 18 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1125

ਉਰੀਮੀ ਪੁਲਾਰਾਓ ਪੁੱਤਰ ਸੱਤਿਆਨਾਰਾਇਣ

ਬਨਾਮ

ਵੇਮਾਰੀ ਵਿਯੰਕਤਾ ਰਾਧਾਰਾਣੀ ਪਤਨੀ ਧਨਕੋਟੇਸ਼ਵਰਰਾਓ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 9065)

27 ਨਵੰਬਰ, 2019

[ਡਾਕਟਰ ਧਨੰਜੈ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ ਅਤੇ ਅਜੈ ਰਸਤੋਗੀ, ਜੇ.ਜੇ.)

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ, 1908:

ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2- ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ- ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਬੰਦੀ- ਜਦੋਂ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ- ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ- ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਲਈ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ- ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਰੋਕ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਰੋਕ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਉਸੇ ਕਾਰਨ 'ਤੇ ਅਗਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕੇ- ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜੇ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ- ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ- ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ: ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਯੋਗਤਾ ਨੂੰ

ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹਿਲੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ- ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰੋਕ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਵੇਚਣ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਪਾਠ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ; ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਮਤ; ਬਿਆਨੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ; ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ- ਦਰਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ- ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਮਿਲਿਆ ਸੀ- ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪਛਾਣ ਸੀ ਅਗਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ- ਇਹ ਇੱਕ ਰਾਹਤ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਰੋਕ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ- ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਾਹਤ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

1125

XXXXXX

ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 (1)- ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਧੀਨ- ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ: ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 (1) ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਬਹੁਲਤਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ- ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਰਾਹਤ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ

ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ- ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਮੁਦਈ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ- ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜੋ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਛੱਡੇ ਗਏ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ- ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 (3) ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇੱਕੋ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ- ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੱਡੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ- ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦੇਵੇਗੀ।

ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ: 1.1 ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 (1) CPC ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ CPC ਜੋ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 (1) ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਬਹੁਲਤਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਰਾਹਤ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜੋ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਛੱਡੇ ਗਏ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 (2) ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ।

ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 (3) ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇੱਕੋ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਹਤਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੱਡੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

XXXXXX

1127 ਵੁਰੀਮੀ ਪੁਲਾਰਾਓ ਬਨਾਮ ਵੇਮਾਰੀ ਵਿਯੰਕਤਾ ਰਾਧਾਰਾਣੀ

ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ 2, ਨਿਯਮ 2 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ। ਆਗਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜਿਸਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਉਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ, ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 (2) ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜਿਸਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 (2) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੱਡੇ ਗਏ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 11] [1137-A-E]

1.2 ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਹੈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹਿਲੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 12] [1138-C]

1.3 ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰੋਕ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ 30 ਅਕਤੂਬਰ 1996 ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਕਮ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਵੇਚਣ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਪਾਠ ਸੀ; ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਮਤ; ਬਿਆਨੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ; ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਣਾ; ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ। ਦਰਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ 26 ਅਕਤੂਬਰ 1995 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। 26 ਅਕਤੂਬਰ 1995 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ 25 ਅਕਤੂਬਰ 1996 ਤੱਕ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ 11 ਅਕਤੂਬਰ 1996 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ 13 ਅਕਤੂਬਰ 1996 ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। 30 ਅਕਤੂਬਰ 1996 ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਰੋਕ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪਛਾਣ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਰਾਹਤ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਰੋਕ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਾਹਤ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 13] [1139-F-H; 1140-A-C]

1.4 ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਰਾਹੀਂ ਪਿਛਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅਸਲ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕੇ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਸਲ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਸੀਨੀਅਰ ਡਵੀਜ਼ਨ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਅਸਲ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਵਜੋਂ ਨਿਸ਼ਾਨਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੀ, ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਗਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਵਿਚਾਰਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ

ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ 137 ਵਜੋਂ ਨਿਸ਼ਾਨਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਰੋਕ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ 26 ਅਕਤੂਬਰ 1995 ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਰੋਕ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਹੈ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 15] [1141-C-H; 1142-A-B]

XXXXXX

ਵੁਰੀਮੀ ਪੁਲਾਰਾਓ ਬਨਾਮ ਵੇਮਾਰੀ ਵਿਯੰਕਤਾ ਰਾਧਾਰਾਣੀ 1129

1.5 ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ 26 ਅਕਤੂਬਰ 1995 ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ 1,50,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ 3 ਫਰਵਰੀ 2012 ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 30,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਨੌਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਾਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 30,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਾਪਸੀ

ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ 3 ਫਰਵਰੀ 2012 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਕਤ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਉਚਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 17, 18] [1142-C-F]

2. 2019 ਦੇ ਸੀਏ ਨੰਬਰ 9066 (SLP (C) ਨੰਬਰ 122210/2017 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ 9 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਾਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ 1,40,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰੇਗਾ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ 30,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਜੇ ਅੱਜ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਉਚਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 19] [1142-G-H; 1143-A-B]

ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭੂਰਾਲਾਲ **ਏ.ਆਈ.ਆਰ. (1964) ਐਸ.ਸੀ. 1810: [1964] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 831 - ਵੱਖਰਾ ਹੈ।**

ਵਿਰਗੋ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ (ਇੰਜੀਨੀਅਰ) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਵੈਂਚਰਟੈਕ ਸਾਲਿਊਸ਼ਨਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ **(2013) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 625: [2012] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 933;** ਪ੍ਰਮੋਦ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਜ਼ਲਕ ਸਿੰਘ **(2019) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 621;** ਮੁਹੰਮਦ ਖਲੀਲ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਮਹਿਬੂਬ ਅਲੀ ਮੀਆਂ **(1948), ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. Online PC 44 (1947-48) 75 IA 121 -ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।**

XXXXXX

1130 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ [2019] 18 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੇਸ ਹਵਾਲਾ

[1964] 7 SCR 831	ਵੱਖਰਾ ਹੈ	ਪੈਰਾ 8
[2012] 7 SCR 933	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 9
(1947-48) 75 IA 121	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 12

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 9065

2015 ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 352 ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਨਾਗਪੁਰ ਬੈਂਚ ਨਾਗਪੁਰ ਨਿਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 06.01.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਨਾਲ

2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 9066

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼ਸ਼ੀਭੂਸ਼ਣ ਪੀ ਅਡਗਾਓਂਕਰ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੱਤਿਆਜੀਤ ਏ. ਦੇਸਾਈ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨਾਗਾ ਐਸ ਦੇਸਾਈ, ਸ਼ੋਭਿਤ ਦਿਵੇਦੀ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਠ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਧਨੰਜੈ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.

1. ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ (Leave Granted)

2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 9065 (@ SLP (C) ਨੰਬਰ 11811/2017)

2. ਇਹ ਅਪੀਲ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਾਗਪੁਰ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ 6 ਜਨਵਰੀ, 2017 ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ, 1908[1] ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਰੋਕ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ CPC ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 (3) ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕੋਈ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

[1] "CPC"

XXXXXX

3. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਉੱਠਦੀ ਹੈ ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ (ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ):

ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਮੌਜੇ ਨਈਗਾਓਂ, ਤਾਲੁਕਾ ਨੰਦੁਰਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੁਲਢਾਣਾ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਗੈਟ ਨੰਬਰ 111 ਵਾਲੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ਜੋ 3 ਐਚ 05 ਆਰ ਨੂੰ ਮਾਪਦੀ ਹੈ। 26 ਅਕਤੂਬਰ 1995 ਨੂੰ, ਅਸਲ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 1,80,000 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚਣ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ। ਵੇਚਣ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ 1,50,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ 25 ਅਕਤੂਬਰ 1996 ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦਕਿ ਬਾਕੀ ਵਿਚਾਰ 30,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 11 ਅਕਤੂਬਰ 1996 ਨੂੰ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ 25 ਅਕਤੂਬਰ 1996 ਨੂੰ ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 13 ਅਕਤੂਬਰ 1996 ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੁਆਰਾ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 16 ਅਕਤੂਬਰ 1996 ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ; ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਵੇਚਣ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸਿਵਲ ਜੱਜ, ਜੂਨੀਅਰ ਡਵੀਜ਼ਨ, ਮਲਕਾਪੁਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 1997 ਦਾ ਨਿਯਮਿਕ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 216 ਵਜੋਂ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਨ:

"ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਖੰਡ 1 ਵਿਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ 26.10.95 ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ 1,80,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸੌਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਸੌਦੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਤੋਂ 1,50,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਕਦ ਰਕਮ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਪੱਤਰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 30,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਾਕੀ ਰਕਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਪੱਤਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਤੋਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 26.10.1995 ਨੂੰ ਹੀ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। 26.10.1995 ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖੇਤੀ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਕਤ ਫਾਰਮ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਸੀ।

XXXXXX

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਈ ਵਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ 30,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਾਕੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਕੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ

ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ; ਪਰ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਝਗੜਾ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ 11.10.96 ਨੂੰ ਬਚਾਓਕਰਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜ ਕੇ 15.10.96 ਨੂੰ ਉਕਤ ਫਾਰਮ ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨੋਟਿਸ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ 11.10.96 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ; ਪਰ 15.10.96 ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੰਦੁਰਾ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਜਿਸਟਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 30,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਕਦ ਰਾਸ਼ੀ ਨਾਲ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ 26.10.1995 ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮਾਣਯੋਗ ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਸੀਨੀਅਰ ਡਵੀਜ਼ਨ, ਖਮਗਾਓਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰੇਗਾ।

4. ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਸਨ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮ ਸੀ ਜੋ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਸੀ। ਰੋਕ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ 30 ਅਕਤੂਬਰ 1996 ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ CPC ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਕੋਈ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

5. 30 ਅਪ੍ਰੈਲ 1997 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਸਿਵਲ ਜੱਜ, ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ, ਖਾਮਗਾਓਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 61/1997 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 16 ਸਤੰਬਰ 2005 ਨੂੰ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਸੀ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ CPC ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ 13 ਅਕਤੂਬਰ 2005 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਰੋਕ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ (RCS ਨੰਬਰ 216/1997) 30 ਅਕਤੂਬਰ 1996 ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੇਚਣ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰੇਗਾ।

XXXXXX

ਹੇਠਲੇ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਰੋਕ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਉਸੇ ਕਾਰਨ 'ਤੇ ਅਗਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ-1, ਖਾਮਗਾਓਂ 6 ਜਨਵਰੀ 2012 ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ:

(i) ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁੱਦਾ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;

(ii) ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇੱਕੋ ਕਾਰਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ;

(iii) ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ

(iv) ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਰ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁੱਦਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ 30,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ 3 ਫਰਵਰੀ 2012 ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਵਿਚਾਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

6. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 2 ਅਪ੍ਰੈਲ 2013 ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ

ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ CPC ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 41 ਨਿਯਮ 23 ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤਲਾਸ਼ਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।

7. ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ-1, ਮਲਕਾਪੁਰ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਇਕ ਨੁਕਤਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ CPC ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ 137 ਵਜੋਂ ਨਿਸ਼ਾਨਬੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

XXXXXX

ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 26 ਅਪ੍ਰੈਲ 2015 ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸੀ; 1,50,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਿਆਨਾ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ 11 ਅਕਤੂਬਰ 1996 ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਉਦੋਂ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸਬੂਤ ਜੋੜਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਗਵਾਹ ਬਾਕਸ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੀ:

"ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ Ex.-117 ਰਾਹੀਂ 22.2.2005 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਰਾਹੀਂ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨੰਦੁਰਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਫਾਈਲ ਤੋਂ RCS ਨੰਬਰ 216/1997 ਦਾ

ਅਸਲ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿਵਲ ਜੱਜ, ਸੀਨੀਅਰ ਡੀ.ਐਨ., ਖਮਗਾਓਂ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਸਲ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਕਾਲ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਅੱਗੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸੇ ਦਿਨ ਯਾਨੀ 22.2.2005 ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ Ex.118 ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਯਾਨੀ RCS ਨੰਬਰ 216/1997 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ। ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿਵਲ ਜੱਜ, ਸੀਨੀਅਰ ਡੀ.ਐਨ., ਖਾਮਗਾਓਂ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ RCS ਨੰਬਰ 216/1997 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਐਕਸ.137 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ RCS ਨੰਬਰ 216/1997 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰੋਕ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ 94) ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਰਮਾਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੱਥ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਰਾਸ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਯਾਦ ਪੱਤਰ ਦਾਇਰ ਕਰੇ। ਆਖਰਕਾਰ ਇਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਰੋਕ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਸਥਾਈ ਰੋਕ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੇ

ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਥਾਈ ਰੋਕ ਦੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਪੂਰਾ ਕਾਰਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਤਾਰੀਖ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

XXXXXX

ਵੁਰੀਮੀ ਪੁਲਾਰਾਓ ਬਨਾਮ ਵੇਮਾਰੀ ਵਿਯੰਕਤਾ ਰਾਧਾਰਾਣੀ
[ਡਾਕਟਰ ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.] 1135

ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਜਦੋਂ ਰੋਕ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਧਿਰਾਂ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਨੇ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ (ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ), ਜਿਸ ਲਈ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 6 ਜਨਵਰੀ 2017 ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

8. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਸ਼ੀਭੂਸ਼ਣ ਪੀ ਅਡਗਾਓਂਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਰ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਪਛਾਣ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। **ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭੂਰਾਲਾਲ**[2] ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਤਹਿਤ ਬਾਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਗਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਗਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸਬੂਤ ਜੋੜੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੋਵਾਂ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਛਾਣ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜਾਂ ਉਹ ਬਦਲਵੇਂ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਦੇਸ਼ 41 ਨਿਯਮ 27 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

9. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੀ ਸੱਤਿਆਜੀਤ ਏ ਦੇਸਾਈ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਵਾਲਾ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਰਣਨ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸਿਵਲ ਜੱਜ, ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ, ਖਮਗਾਓਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਆਗਿਆ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਵਜੋਂ ਨਿਸ਼ਾਨਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ **ਵਿਰਗੋ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ (ਇੰਜੀਨੀਅਰ) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਵੈਂਚਰਟੈਕ ਸਾਲਿਊਸ਼ਨਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ**[3] **ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੋਦ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਜ਼ਲਕ ਸਿੰਘ**[4] **ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।**

---

[2] AIR 1964 SC 1810

10. ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"2. **ਪੂਰੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ-** (1) ਹਰੇਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਾਰਾ ਦਾਅਵਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ; ਪਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) **ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ**- ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(3) **ਕਈ ਰਾਹਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰਨਾ**- ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇੱਕੋ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਹਤਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਹਤਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਜੇ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੱਡੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

ਵਿਆਖਿਆ- ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਸੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਗਾਤਾਰ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇਕ ਕਾਰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

---

[3] (2013) 1 SCC 625

[4] (2019) 6 SCC 621

XXXXXX

ਵੁਰੀਮੀ ਪੁਲਾਰਾਓ ਬਨਾਮ ਵੇਮਾਰੀ ਵਿਯੰਕਤਾ ਰਾਧਾਰਾਣੀ
[ਡਾਕਟਰ ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.] 1137

11. ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 (1) ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜੋ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 (1) ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਬਹੁਲਤਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਰਾਹਤ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜੋ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਛੱਡੇ ਗਏ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 (2) ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 (3) ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇੱਕੋ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਹਤਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੱਡੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ 2, ਨਿਯਮ 2 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ। ਆਗਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜਿਸਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਉਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੇ

ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ, ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਗਿਆ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 (2) ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜਿਸਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 (2) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੱਡੇ ਗਏ ਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

12. ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ **ਮੁਹੰਮਦ ਖਲੀਲ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਮਹਿਬੂਬ ਅਲੀ ਮੀਆਂ** [5] ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ**।,** ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"(1) ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਟੈਸਟ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 'ਕੀ ਨਵੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਨੀਂਹ ਸੀ।

(2) ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਹਰ ਉਹ ਤੱਥ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

---

[5]1948 SCC Online PC 44: (1947-48) 75 IA 121

XXXXXX

(3) ਜੇ ਦੋਵਾਂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਵੱਖਰੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵੀ ਵੱਖਰੇ ਹਨ।

(4) ਦੋਵਾਂ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਮੰਨੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇ ਪਦਾਰਥ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ।

(5) ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਰਾਹਤ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹਿਲੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਵਿਰਗੋ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ (ਇੰਜੀਨੀਅਰ) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਈਆਂ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

“10. ਆਦੇਸ਼ 2, ਨਿਯਮ 2 (2) ਅਤੇ (3) CPC ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਲੱਭਣਾ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਇੱਕ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਈ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਨਿਰਾਸ਼

ਕਰਦਾ ਹੈ/ ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਈ ਰਾਹਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਮੋਦ ਕੁਮਾਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

13. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰੋਕ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ 30 ਅਕਤੂਬਰ 1996 ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 2 ਵਿੱਚ 26 ਅਕਤੂਬਰ 1995 ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਪਾਠ ਸੀ; ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਮਤ; ਬਿਆਨੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ; ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਣਾ; ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ। ਦਰਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ 26 ਅਕਤੂਬਰ 1995 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। 26 ਅਕਤੂਬਰ 1995 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ 25 ਅਕਤੂਬਰ 1996 ਤੱਕ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ 11 ਅਕਤੂਬਰ 1996 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ 13 ਅਕਤੂਬਰ 1996 ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

XXXXXX

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। 30 ਅਕਤੂਬਰ 1996 ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਰੋਕ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪਛਾਣ ਸੀ (ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 2 ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਫਿਰ ਵੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਰਾਹਤ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਰੋਕ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਾਹਤ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

14. ਪਰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਰ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲ ਦਾ ਅਧਾਰ **ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੁਝ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪੂਰਨ ਮਾਲਕ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਗਲਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਮੰਗ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਨਾਫਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਿਛਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ

ਹਵਾਲਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੇਸਨੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੇਸਨੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਵਿਚਾਰਯੋਗਤਾ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਨਤੀਜਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਏ ਬਿਨਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਰ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਏ ਬਿਨਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

XXXXXX

ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੰਦੀ ਅਤੇ ਮੇਸਨੇ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਤੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਮੰਨਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਹਿਲੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਰ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 (3) ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜ

ਦਿੱਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਆਈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"6. ਇਸ ਲਈ ਕਿ O.2 R.2 (3) ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਬਾਰ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਉਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਿਛਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਧਾਰਤ ਸੀ; (2) ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਉਸ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਹਤਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ; (3) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਹਤਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਰਾਹਤ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਲਈ ਦੂਜਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਹੀ ਕਾਰਨ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਿਛਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਬਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਰਾਹਤ ਮੰਗੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕਾਰਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇੱਕ ਤਕਨੀਕੀ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਅਨੁਮਾਨਤ ਤਰਕ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ O.2 R.2, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਰ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤਾਂ ਹੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਪਿਛਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਦਾਇਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਪਛਾਣ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

ਵੁਰੀਮੀ ਪੁਲਾਰਾਓ ਬਨਾਮ ਵੇਮਾਰੀ ਵਿਯੰਕਤਾ ਰਾਧਾਰਾਣੀ
[ਡਾਕਟਰ ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.] 1141

ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਆਮ ਆਧਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ 'ਚ ਸਬੂਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ ਰਾਏ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਸੀ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਵੇਖੀ ਸੀ: ਪਿਛਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਰ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਕੋ ਇਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਉਹ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਪਛਾਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ।

15. ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਹ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ 117 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਰਾਹੀਂ ਪਿਛਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅਸਲ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕੇ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ

ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਸਲ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਸੀਨੀਅਰ ਡਵੀਜ਼ਨ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਅਸਲ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ 118 ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ 137 ਵਜੋਂ ਨਿਸ਼ਾਨਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੀ, ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਗਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਵਿਚਾਰਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ 137 ਵਜੋਂ ਨਿਸ਼ਾਨਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਰੋਕ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਸੀ।

ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ 26 ਅਕਤੂਬਰ 1995 ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਰੋਕ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਤਿੰਨਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ 2 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਗਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਹੈ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

16. ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੂਰਨ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਨੁਛੇਦ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

17. ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ 26 ਅਕਤੂਬਰ 1995 ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ 1,50,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ 3 ਫਰਵਰੀ 2012 ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 30,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ (ਰਸੀਦ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ -4 ਵਜੋਂ ਨਿਸ਼ਾਨਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਨੌਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਾਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ

ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 30,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ 3 ਫਰਵਰੀ 2012 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਪਰੋਕਤ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਉਚਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ।

18. ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੋ ਅਸੀਂ ਅਨੁਛੇਦ 142 ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 9066 (@ SLP (C) ਨੰਬਰ 122210/2017)

19. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਹੈ ਕਿ ਫਰਕ ਦੀ ਇਕੋ ਇਕ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 1,40,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਬਿਆਨੇ ਪੈਸੇ ਵਜੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ 30,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ।

XXXXXX

ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ 9 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਾਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ 1,40,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰੇਗਾ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ 30,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਆਜ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਜੇ ਅੱਜ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਉਚਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਵੇਗਾ।

20. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi